

NYHEDSBREV

DATO 20-01-2010

SIDE 1/6

Oversigt: Forord med nyt om SPIR - 5 skrappe til strategen - Så du Helge Sander og Brian Holm trille på de københavnske cykelstier? - Oversigt over nye programkomiteemedlemmer

Forord - nyt om SPIR

Det Strategiske Forskningsråd investerer i 2010 mere end 1 mia. kr. i strategisk forskning. Vi har lavet en kort introduktion til årets temaer i pjece "Har I forskningsideen?". De fulde opslag offentliggøres den 5. marts

2010 på vores hjemmeside, og herefter bliver der holdt en række informationsmøder.

I 2010 vil vi fortsætte bestræbelserne på at styrke de internationale og tværfaglige aspekter af den strategiske forskning, som vi satte udvidet fokus på i 2009. Herudover vil vi i 2010 fokusere meget på øget inddragelse af offentlige og private brugere i de forskningsaktiviteter, vi støtter. I denne forbindelse ønsker vi at lægge særlig vægt på inddragelse af erhvervslivet i en udbygning af sammenhængen mellem forskning og innovation til gavn for den samlede innovationskraft i det danske samfund.

Rådet ser det som en væsentlig udfordring, at mange af de virksomheder, som hidtil har beholdt deres forsknings- og udviklingsaktiviteter i Danmark, på længere sigt i stigende grad vil placere forskning og udvikling sammen med produktion og salg i fx Asien eller andre steder. Rådet vil gerne bidrage til at styrke erhvervslivets interesse for at samarbejde med universiteterne om forskning, som har stor betydning for erhvervslivet, og som kan være grundlaget for uddannelse af højt kvalificerede kandidater med netop de kvalifikationer, som erhvervslivet efterspørger i globaliserings-scenariet.

I det lys har Rådet for Teknologi og Innovation og Det Strategiske Forskningsråd i efteråret 2009 drøftet mulighederne for et styrket fokus på inddragelse af erhvervslivet i forskningen med henblik på, at forsknin-

gen i endnu højere grad kan omsættes til innovation i både den offentlige og den private sektor.

Resultatet af denne dialog er, at de to råd i 2010 igangsætter et pilotforsøg med et koordineret udbud af to strategiske forsknings- og innovationsplatforme inden for henholdsvis fødevarer og energi. Initiativet kalder vi for SPIR, hvor SPIR står for Strategic Platform for Innovation and Research. Inspirationen er hentet fra den hollandske Top-Institute-model og fra den amerikanske Citris-model. Initiativet igangsættes inden for rammerne af den givne lovgivning og de givne bevillinger. Det kan give nogle uhensigtsmæssigheder, som vi må leve med i startfasen.

I pilotfasen er ambitionen, at Det Strategiske Forskningsråd bidrager med et strategisk forskningscenter, hvortil der reserveres ca. 35 mio. kr. Rådet for Teknologi og Innovation bidrager med ca. 25 mio. kr. plus medfinansiering på ca. 25 mio. kr. Det betyder, at hver platform kan få en volumen på omkring 100 mio. kr. over en periode på 5-7 år.

Du vil løbende kunne læse opdaterede informationer om SPIR-initiativet på rådets hjemmeside. Opslaget af pilotprojektet offentliggøres 5. marts 2010 sammen med de øvrige opslag.

Som du også kan læse i nyhedsbrevet, har bestyrelsen netop udnævnt nye medlemmer til rådets programkomiteer. Jeg er glad for, at så mange danske og udenlandske kapaciteter har sagt ja tak til at påtage sig arbejdsopgaverne i programkomiteerne, og glæder mig til samarbejdet.

Godt - lidt forsinket - nytår!
Med venlig hilsen Peter Olesen

Så du Helge Sander og Brian Holm trille på de københavnske cykelstier?

Onsdag den 6. januar tog viden­skabsminister Helge Sander og cykelrytter Brian Holm temperaturen på den københavnske cykelinfrastruktur. Anledningen var en bevil­ling på 13 mio. kr. fra Det Strategi­ske Forskningsråd til et forsknings­projekt, der skal gøre storbyerne mere cykelvenlige.

Tour de France-rytteren Brian Holm sludrer med viden­skabsministeren foran Kø­benhavns Bymuseum efter et køligt, men veloverstået cykelløb.

Fornemt cykelbesøg

Det er ikke hver dag, at Institut for Skov og Landskab får besøg af viden­skabsministeren og da slet ikke i

selskab med ex-Tour de France-rytter Brian Holm og VM-medaljevinder i disciplinen 5 km-forfølgelsesløb Jesper Worre. Det var ikke desto mindre tilfældet en bidende kold, men solbeskinnet onsdag eftermiddag, hvor institut­tet var samlingspunkt og startsted for et grønt cykelløb.

Godt nyt til storby-cyklister

Ud over Helge Sander og de to cykelkoryfæer talte cykelfeltet for­manden for Dansk Cykel Union, Tom Lund, politisk chef i Dansk Cyklist Forbund, Lise Bjørg samt professor Gertrud Jørgensen, der står i spid­sen for det støttede forsknings­projekt "Cykelfremme for bæredygtig transport og folkesundhed".

- Vi vil undersøge, hvad der motive­rer folk til at cykle og komme med forslag til, hvordan man kan skabe bedre forhold for nuværende og kommende cyklister. Målet er at løfte folkesundheden og samtidig fremme bæredygtigheden i byerne, lød det fra en meget engageret Gertrud Jørgensen.

Undervejs på cykelturen fik profes­soren fortalt Brian Holm, Helge San­der og de andre cykelentusiaster om

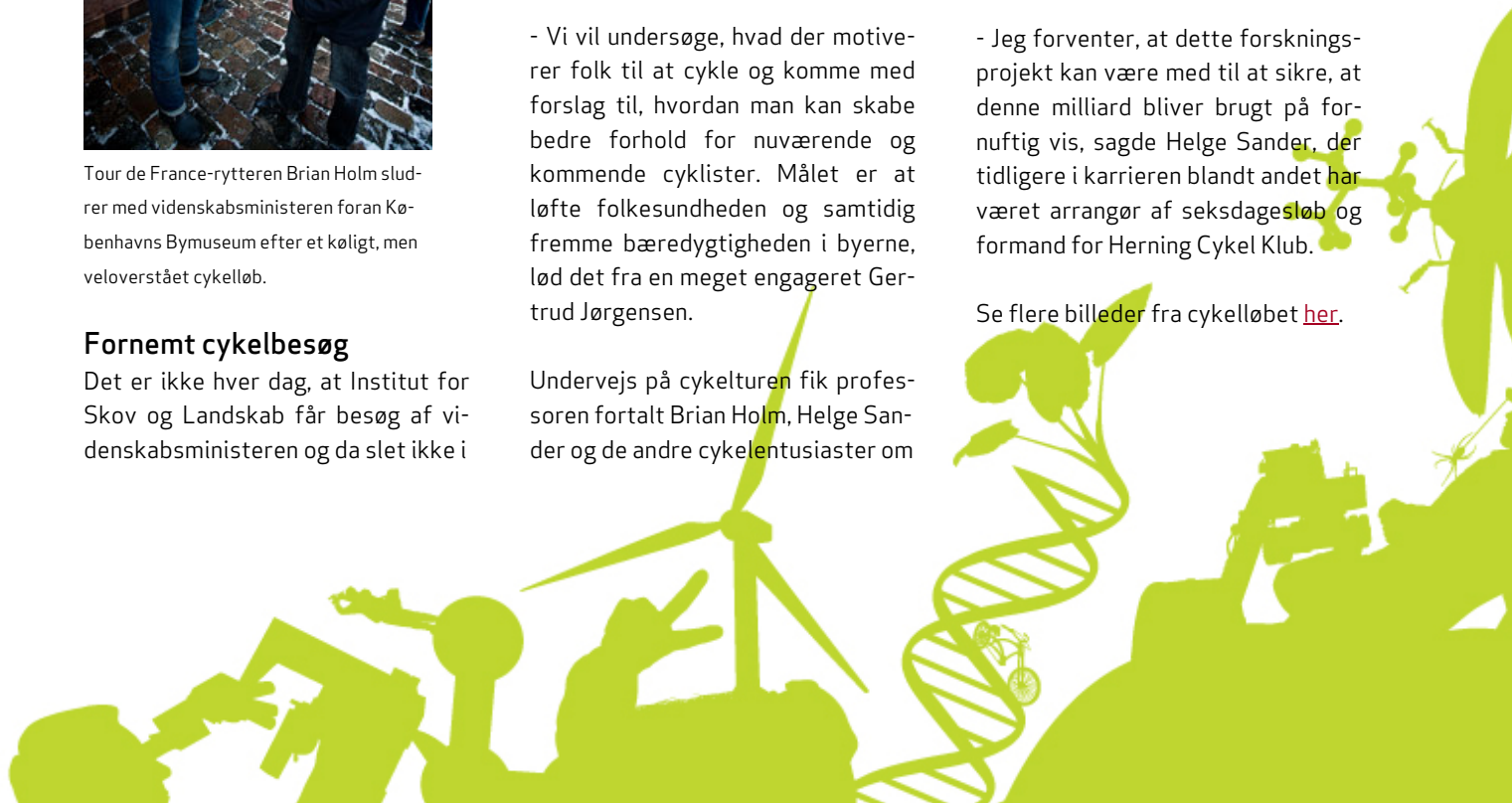
de positive forandringer, den grønne cykel- og gangsti, der løber fra Lyngbyvejen i nord over Nørrebro og Frederiksberg til Valby i vest, har betydet for hovedstadens cyklister, men også om de udfordringer, der stadig er for at forbedre forholdene for cyklister.

Prisoverrækkelse på Køben­havns Bymuseum

Cykelløbet sluttede på Københavns Bymuseum, hvor viden­skabsmini­steren overrakte et diplom til leder af cykelprojektet Gertrud Jørgen­sen. Helge Sander roste projektet, som han mente, gik rigtigt godt i spænd med regeringens afsatte 'cykel-milliard' til forbedring af cykelinfrastrukturen.

- Jeg forventer, at dette forsknings­projekt kan være med til at sikre, at denne milliard bliver brugt på for­nuftig vis, sagde Helge Sander, der tidligere i karrieren blandt andet har været arrangør af seksdagesløb og formand for Herning Cykel Klub.

Se flere billeder fra cykelløbet [her](#).

NYHEDSBREV

DATO 20-01-2010

SIDE 3/6

5 skrappe

til strategien

I sidste nyhedsbrev introducerede vi et nyt tema under overskriften '5 skrappe til strategien'. Her krydser vi klinger med markante forskere, erhvervsledere eller politikere, der har været i kontakt med Det Strategiske Forskningsråd. Sidste gang var det ITU-prorektor Jørgen Staunstrup. I dette nummer sendes stafetten så videre til DTU-professor i aerodynamik, Jens Nørkær Sørensen. Sidste år modtog han godt 32 mio. kroner til oprettelse af et murstensløst forskningscenter for Numerisk Vindmølle Aerodynamik og Atmosfære Turbulens. Den næststørste energibevilling som Det Strategiske Forskningsråd uddelte i 2009.

Hvilke missioner og visioner har du som leder af Center for Numerisk Vindmølle Aerodynamik og Atmosfære Turbulens?

Centret arbejder med udvikling af næste generations simuleringsværktøjer til aerodynamisk design af vindmøller i komplekst terræn. Det specielle er, at vi nu vil kombinere aerodynamik med atmosfærefysik. Herved får vi de reelle vindforhold, som møllerne arbejder under, direkte ind i dimensionering og styring af vindmøllerne.

Dette betyder bl.a., at møllerne vil kunne placeres tættere, og at de med større sikkerhed vil kunne opstilles til havs, i kuperet terræn eller i skovområder.

DSF ønsker at styrke samspillet mellem private og offentlige virksomheder, men er der overhovedet fordele i at arbejde sammen med erhvervslivet set fra en forskers synspunkt?

DTU-professor Jens Nørkær Sørensen forsker bl.a. i optimering og analyse af vindmøller, både med hensyn til vingernes aerodynamik og vindmølleplacering.

Fordelen ved at have private virksomheder med som samarbejdspartnere er, at det herved sikres, at den forskning, vi bedriver, anvendes på relevante problemstillinger, og at der er en kortere tid

fra udvikling til anvendelse. Som universitet skal vi fokusere og satse på de lange perspektiver, samtidigt med at resultatet af vores forskning skal kunne anvendes undervejs. Dette sikres bedst ved udveksling af viden og idéer med aftagerne af vores forskning.

Hvad er det særligt strategiske ved dit forskningsprojekt?

Vi udvikler selv vores computerprogrammer, som er specielt dedikeret til at løse strømningproblemer indenfor vindenergi. Dette har i mange år givet Danmark et forspring i forhold til udlandet. Vi brugte over 10 år på at udvikle de første pålidelige simuleringsværktøjer. Næste skridt er nu at kombinere dem med simuleringer af atmosfæreturbulens, som i selv også kræver udvikling af nye computermodeller. Udviklingen af et nyt samlet simuleringsværktøj kræver en langsigtet og målrettet forskningsindsats, som nu er muliggjort med bevillingen fra DSF.

NYHEDSBREV

DATO 20-01-2010

SIDE 4/6

Rådet lægger stor vægt på, at de projekter, som tildeles støtte, er med til at fremme det internationale forsknings samarbejde. Hvordan bidrager dit projekt til den målsætning?

I vores projekt har vi inviteret en række fremtrædende udenlandske forskere fra bl.a. USA, Australien og Sverige med speciale i stabilitetsteori og atmosfærefysik. Disse har alle for nylig iværksat lignende projekter i deres respek-

tive lande, så jeg forventer en stor udveksling af viden, og at der bliver tale om flere fælles delprojekter.

Hvorfor tror du, politikerne mener, at en strategisk prioritering af klimaforskning kan bidrage til løsning af væsentlige samfundsudfordringer?

På både kort og langt sigt er bæredygtig energiproduktion fra vindmøller et meget vigtigt om-

råde. Her er ikke blot tale om at nedbringe CO₂-produktionen; men også at sikre en optimal, billig og uafhængig energiproduktion. Som et sidste element kommer det erhvervspolitiske, at produktion og drift af vindmøller er et meget stort dansk ekspertiseområde med over 20.000 arbejdspladser.

Læs om DSFs andre bevillinger inden for temaet bæredygtig energi og miljø [her](#).

Oversigt over nye medlemmer af programkomiteerne

Ved årsskiftet har bestyrelsen sagt farvel til flere programkomitemedlemmer, som alle har ydet et meget engageret og kompetent arbejde i rådet. Vi er glade for at kunne præsentere de nye, højt kvalificerede medlemmer, som alle har stærke forskningskompetencer. Bestyrelsen byder de nye medlemmer velkommen i Det Strategiske Forskningsråd. Nedenfor kan du få et lille indblik i de nye medlemmers forskningsmæssige bedrifter. Er du interesseret i at gå mere i detaljen med de enkelte medlemmers profiler, kan deres CV'er læses i fuld længde i PDF'en, som er vedhæftet dette nyhedsbrev.

Programkomiteen for sundhed, fødevarer og velfærd

Berit L. Heitmann er viceinstituttleder og forskningschef ved Institut for Sygdomsforebyggelse på Københavns Universitetshospital. Hun er tillige professor i ernæringsepidemiologi ved Syddansk Universitet og har arbejdet med ernæring og overvægt gennem mere end 20 år.

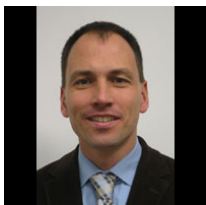

Per Kudsk er forskningsleder på Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet, hvor han har været ansat siden 1983. Han har været involveret i flere EU projekter samt projekter i udviklingslande og beskæftiger sig bredt med emner inden for plantebeskyttelse og miljøkemi.

NYHEDSBREV

DATO 20-01-2010

SIDE 5/6

Martin Grunow har siden 2006 været professor ved Institut for Planlægning, Innovation og Ledelse og er leder af Operations Management-gruppen ved Danmarks Tekniske Universitet. Hans speciale er supply chain management og produktionsplanlægning på fødevareområdet.

Programkomiteen for bæredygtig energi og miljø

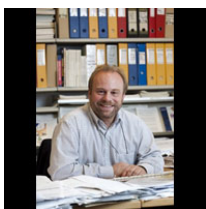

Karsten Høgh Jensen er professor i hydrogeologi ved Københavns Universitet. Hans forskningsinteresser omfatter hydrologiske feltundersøgelser, grundvandsudnyttelse og -beskyttelse, klima og vandressourcer samt hydrologisk modellering.

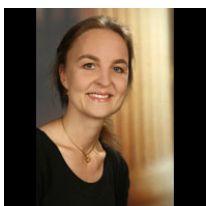

Karen Edelvang er statsgeolog og leder af afdelingen for marin geologi og glaciologi ved De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS). Hun har arbejdet med miljøvurderinger af spild fra gravearbejder og hydrografi og er bl.a. medlem af Det Kongelige Danske Geografiske Selskab.

Programkomiteen for strategiske vækstteknologier

Kjetill S. Jakobsen er professor ved Universitetet i Oslo. Han er desuden forskningsdekan for Life Science ved Universitetet i Oslo og leder af det nationale forskningsnetværk for plantebiologi. Han har etableret flere bioteknologiselskaber - deriblandt det børsnoterede (Oslo Børs) selskab Nordiag ASA.

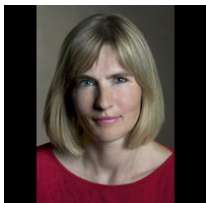
Bodil Holst er professor i fysik og leder af nano-fysik-gruppen ved Bergens Universitet i Norge. Bodil Holsts forskningsinteresser fokuserer bl.a. på udvikling af instrumenter og målemetoder. Hun har for nylig taget et nyt forskningsfelt op: Identificering af forhistoriske plantefibre i tekstiler.

NYHEDSBREV

DATO 20-01-2010

SIDE 6/6

Programkomiteen for individ, sygdom og samfund

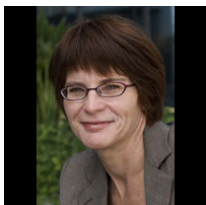

Gitte Moos Knudsen er professor, overlæge i neurologi og leder af Neurobiologisk Forskningsenhed, Rigshospitalet og af Lundbeck-fondscenteret "Center for Integreret Molekylær Billeddannelse", der beskæftiger sig med billeddannede undersøgelser af menneskers hjerner.

Kim Krogsgaard er speciallæge i intern medicin og infektionsmedicin og dr.med. på en afhandling om diagnostik og forløb af kronisk hepatitis B. Han har været forskningschef på Hvidovre Hospital, hvor han startede og opbyggede det nuværende kliniske forskningscenter. Kim Krogsgaard arbejder som konsulent for Lundbeck-fonden.

Programkomiteen for transport og infrastruktur

Birte Holst Jørgensen er seniorforsker i Afdeling for Systemanalyse på Risø DTU. Hun forsker i forsknings- og teknologipolitik, strategi- og fremsynsprocesser og forskningsevaluering med særligt fokus på nye energiteknologier. Tidligere arbejds erfaringer inkluderer også en 3-årig udstationering ved Escuela Politécnica Nacional i Ecuador.

Kurt Jörnsten er professor i Management Science ved Norges Handelshøyskole i Bergen og dr. tekn. fra Linköping Institute of Technology. Han forsker primært i økonomiske problemstillinger, og hovedområderne i hans forskning er matematisk programmering, transportplanlægning og prisregulering. Han har været gæsteprofessor ved en lang række universiteter i USA, Asien og Europa.

Programkomiteen for uddannelse og kreativitet

Svein Sjøberg er professor i naturfagsdidaktik ved Institut for læreruddannelse og skoleudvikling ved Universitetet i Oslo. Han er uddannet kernefysiker fra Universitetet i Oslo, har en Master of Arts in Education fra Leeds University og blev dr. phil. fra Universitetet i Oslo i 1982.